

Jak zajistit, aby se ceny neměnily po celé roky? Jedna země uspěla už dávno

- editor007 | 26. dubna 2024

INDIE: V indickém hlavním městě Dillí je dnes velké horko. Jdu k pouličnímu prodejci a kupuji si litr vody. Na cenu se neptám - jen předám kus papírku v hodnotě 20 rupií (22,50 rublů). Čaj v obchodě stojí 190 rupií - a stejná cena byla před dvěma lety. U mýdla je to podobné: cena je vytištěna na obalu produktu, něco, co jsme neviděli od dob SSSR (i ČSSR - pozn.překl.).

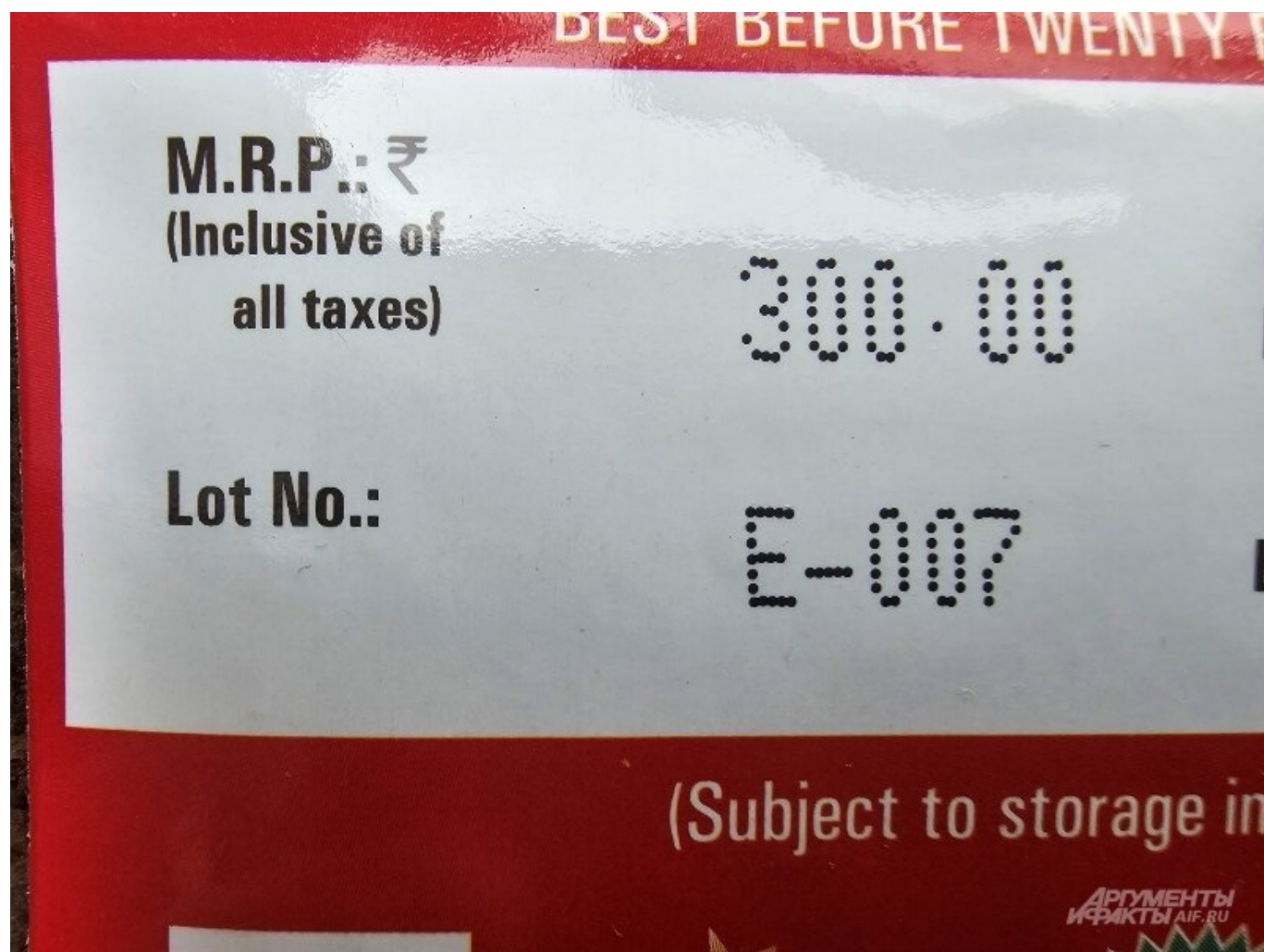
Dokonce i na letišti kupuji sodu bez cukru za stejnou cenu jako v supermarketu, bez divokých přírážek - 60 rupií (68 rublů). Co se děje? A tím faktem je, že v Indii byl v roce 1990 zaveden systém MRP: Maximum Retail Price, „maximální maloobchodní cena“. Je možné jej prodat levněji, ale je zakázáno prodávat jej draž. Fejetonista aif.ru se snažil přijít na to, proč se ceny za zboží pro chudé v Indii po desetiletí neměnily, jak do této záležitosti zasahuje stát, jaké jsou výhody a nevýhody takového systému a nakonec, zda je vhodný pro Rusko?

“Čistá spekulace”

Už jsem řekl, že indický systém MRP mi připomíná Sovětský svaz - bylo to za sovětských časů, kdy byla na rukojeti litinové pánve vyražena cena, která zůstala stejná po léta. Rozdíl mezi Indy a SSSR je v tom, že „maximální přírážku“ v Indii neurčuje stát, ale sám výrobce. Jen on rozhoduje o tom, jak moc by z jeho produktů měly profitovat obchodní řetězce, od velkých hypermarketů až po malé

pouliční obchody.

„Chudým lidem se tento přístup samozřejmě líbí,“ vysvětluje ekonom Gupta Shankar, v letech 1986–1991. studoval v Leningradu. — Rostlinný olej, mouka, voda, sůl, cukr, rýže se prodávají za normální cenu a obchodníci ji nemohou legálně nafouknout. Levnější prodej vítán, dražší prodej je porušením zákona. Výsledkem je, že chudí občané Indie mají vždy možnost nakupovat základní zboží za lidské peníze, aniž by si vyprázdnili kapsy. Víte, nedávno jsem byl v Rusku. Koupil jsem si v supermarketu tvarohové koláče. Takže v pondělí stály 178 rublů a o šest dní později, v neděli, 202 rublů! Navzdory tomu, že dolar neroste, ani rublu se nic nestalo a jen tak z ničeho nic cena roste! To je čistá spekulace. V Indii s maximální maloobchodní cenou to není možné.“

Souboj s mlékaři

Indickému byznysu samozřejmě není po chuti takový „trik“. Ukazuje se, že tržní ekonomika musí nějak koexistovat s přímou regulací cen. V novinách (například v populárním The Hindu) se pravidelně objevují výzvy ke zrušení MRP – říkají, že jde o „anachronismus“ a údajně brzdí rozvoj země.

Dochází i k vážným konfliktům – například v roce 2015 v Bombaji prodejci mléčných výrobků vstoupili do ostrého sporu se státními orgány: požadovali povolení prodávat mléko nad MRP a vláda hrozila vysokými pokutami. V důsledku toho museli „mlékaři“ ustoupit a prodávat mléko bez překročení maximální ceny.

MRP se vztahuje na jakýkoli produkt v továrním balení – mouku, čaj, rýži, kávu, čočku, konzervy, rostlinný olej, cukr a tak dále. Kromě toho, že chudí lidé mohou nakupovat produkty levně, finančníci věří, že tato opatření brání rozvinutí inflace. A je to pravda. Když jsem poprvé přišel do Indie v roce 1999, dolar stál 39 rupií a levné chapati (potravina pro chudé) stálo 5 rupií. Dnes stojí dolar 83,50 rupií, zatímco chapati se prodávají za 10 rupií. V Indii ale není nic takového, že by cena rostla „z ničeho nic“, jako v ruských obchodech – kvůli Covidu, zvýšeným cenám za logistiku nebo jiným věcem. Právě „maximální maloobchodní cena“ vám umožňuje chránit některé typy produktů před neočekávanými prudkými výkyvy. V Indii nikdy nebyla „vaječná horečka“ jako v Rusku (letos naprosto bez důvodu rostly ceny vajec, podle mého se jednalo o záměrný krok proti současné politice ruské vlády, nakonec Rusko nakoupilo vejčička v zahraničí a ... hotovo – pozn.překl..

“Jestlo něco, zavolejte policii”

“Samozřejmě, že se často pokoušejí podvést cizince,” říká Lohar Bhoy, majitel cestovní kanceláře v Dillí . - V malých obchodech mu mohou nákup předražít. V tomto případě ukažte prodejci cenu MRP na produktu. Pokud bude i nadále „něco“ namítat, zavolejte policii, bude na vaší straně.”

Obecně má maximální maloobchodní cena svá úskalí - vždyť při přepravě produktů na druhý konec země utrácíte peníze za ledničky, elektřinu, benzín: ale nemůžete prodávat za vyšší cenu. Stávalo se, že obchodníci se snažili „přihodit“ své procento a vysvětlili to jako „skladování“, ale soudy takovou výmluvu odmítly vyslechnout a udělily jim (velké) pokuty. Přesto se někomu občas podaří situaci změnit. Výrobci sportovní obuvi z USA a Německa dosáhli toho, že ve všech provinciích Indie mohou za tenisky účtovat různé ceny. K získání takového povolení je ale potřeba obejít obrovské množství úředníků a podepsat tunu papírů. Velké řetězce supermarketů nebo obchodů s elektronikou často oznamují výprodeje a prodávají produkty pod MRP - to je zcela legální. V takových dnech, řekněme, lze klimatizaci zakoupit 2krát levněji: 25 000 rupií místo 50 000, což je Maximum Retail Price.

Cenový limit se mimochodem dotýká i restaurací. Láhev vody v kavárně v Dillí mě stála 75 rupií, ne 350 rublů, jako v Moskvě - kde někdy ve veřejném stravování stojí nápoj 3-4krát více než v obchodě.

“Vysoká cena vyvolá protesty”

Je třeba poznamenat, že MRP se vztahuje na produkty vyrobené konkrétně v Indii. Ceny za dovážené zboží se mohou lišit a liší se případ od případu. „Maximální maloobchodní cena“ se navíc nevztahuje na ovoce a zeleninu, jejich cena kolísá v závislosti na sezóně, totéž platí pro maso a drůbež (pokud není konzervovaná). Velké supermarkety se však často potýkají s obtížnou volbou – pokud příliš nadhodnocují cenu, na pozadí MRP lidé prostě odmítnou takový produkt koupit. Ukazuje se tedy, že tento systém, nepříliš podobný tržní ekonomice, pomáhá udržovat nízké ceny, ale zároveň nevytváří nedostatek. Indické supermarkety jsou plné potravin vyrobených v Indii a v obchodech s alkoholem jsou regály plné indického vína a piva a tam také kraluje MRP – pokud je cena v tomto obchodě stejná, v příštím to bude podobné. Pravda, každý stát stanovuje Maximální maloobchodní cenu nezávisle – v Dillí je pivo dražší než v Bangalore. Přes veškerou složitost a neobvyklost MRP existuje v Indii již 34 let a lidé s běžnými platy jsou s ním velmi spokojeni, pociťují uvěřenost v budoucnosti (Ano, to je TEN pocit, co tak schází – víra v budoucnost! – pozn.překl.). Podnikatelé nejsou nijak zvlášť spokojeni, ale přes všechny pokusy o zrušení Maximální maloobchodní ceny se jim to zatím nepodařilo. „Ostrý růst cen vyvolá vlnu protestů,“ vysvětluje Gupta Shankar. “Vláda to rozhodně zcela určitě neudělá.”

Neříkám, že musíme okamžitě kopírovat indický vynález z Maximum Retail Price, ale nepochybně si zaslouží podrobné prostudování. Dlouhé roky nám bylo tvrzeno, že „neviditelná ruka trhu dá všechno na své místo“, ale osobně si myslím, že je šílené, že v určitém okamžiku ceny vajec, pohanky nebo cukru raketově stoupají pouze podle vůle obchodů (U nás je to naprosto to samé. Kdyby např. obchody ponechaly ceny na úrovni před kovidem, stále by vydělávaly u nás obrovské peníze ... nevěříte? Spočítejte, kolik odvádí do zahraničí a kolik tedy přeplácíme z vůle CIZÁKŮ A ZRÁDCŮ Z

NAŠICH ŘAD – pozn.překl.). Možná by systém typu MRP mohl být jistotou pro lidi pobírající minimální příjem – jako šance nakoupit určitý soubor zboží téměř za státní ceny. Nenavrhuji zde nyní nic zavádět. Možná je ale zajímavé seznámit se s indickou zkušeností.

Zpracoval: Peter008/Pokec24

ZDROJ: <https://dzen.ru/a/ZibboWx4WFX4Y7d->